

З М І С Т

ЗАКОНОДАВЧІ, ФІЛОСОФСЬКІ ТА ТЕРМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Сременко В.С., Білецький П.П., Прокопович Р.О.
Законодавчі проблеми акредитації випробувальних лабораторій в судово-експертних установах України 6

Левин С.Ф.
Метрология – наука и терминология 9

Чалий В.П., Чалий С.Ф.
Гносеологічні корені «кризи» в сучасній метрології на пострадянському просторі 13

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Бакер Альравашдех, Сергиенко М.П.
Применение метода наименьших квадратов при идентификации амплитудно-частотных характеристик средств измерительной техники колебательного типа 17

Боцюра О.А., Жарко Ю.Г., Захаров И.П.
Оценивание неопределенности измерений максимального наблюдаемого значения параметра испытаний 21

Варша З.Л., Корчинський М.Дж.
Статистичні властивості асиметрії і ексцесів малих вибірок з нормальним розподілом генеральної сукупності 24

Данилов А.А., Захаров И.П.
Еще раз о достоверности оценок характеристик неопределенности и погрешности измерений 29

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ: ПРОСТЕЖУВАНІСТЬ ВИМІРЮВАНЬ

Данилов А.А., Кучеренко Ю.В., Бержинская М.В., Мальцева К.И.
Калибровочные характеристики средств измерений в рабочих условиях эксплуатации 32

Коцюба А.М.
Валідація методик калібрування мір фізичних величин 35

Петришин І.С., Присяжнюк Т.І., Бас О.А.
Оцінка невизначеності калібрувальної установки дзвонового типу для роботи при високому надлишковому тиску 39

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ: ГЕОМЕТРИЧНІ ТА МЕХАНІЧНІ ВИМІРЮВАННЯ

Загурська О.М.
Опрацювання результатів при інтерференційно-оптичних вимірюваннях округлості 43

Новоселов О.А.
Оценивание неопределенности измерений диаметра отверстия сужающего устройства 46

Радев Х.К., Богев В.Й., Василев В.А.
О неопределенности результатов измерения взаимного расположения поверхностей и осей деталей 50

Сакакушев Б.Б., Георгиев Г.К., Железаров И.С.
Первые шаги для построения бюджета неопределенности при фотограмметрических измерениях в машиностроении 54

C O N T E N T

LEGISLATIVE, PHILOSOPHICAL AND TERMINOLOGICAL ASPECTS

Eremenko V.S., Biletskyi P.P., Prokopovych R.O.
Legislative problems of accreditation of testing laboratories in forensic institutions of Ukraine 6

Levin S.F.
Metrology – science and terminology 9

Chaliy V.P., Chaliy S.F.
Epistemological roots of "crisis" in modern metrology in the former Soviet Union 13

THEORETICAL ASPECTS

Baker Alravashdeh, Sergienko M.P.
An application of a least squares method for the identification of oscillatory type measuring devices gain-frequency characteristic 17

Botsiura O.A., Zharko Yu.G., Zakharov I.P.
Measurement uncertainty evaluation of the maximum observed value of the test parameter 21

Warsza Z.L., Korczyński M.J.
Statistical properties of skewness and kurtosis of small samples from normal population 24

Danilov A.A., Zakharov I.P.
Once again about the reliability of the estimates uncertainties and errors of measurement 29

APPLIED ASPECTS: TRACEABILITY OF MEASUREMENTS

Danilov A.A., Kucherenko Yu.V., Berzhinskaya M.V., Maltseva K.I.
Calibration characteristics of measuring instruments in operating conditions of maintenance 32

Kotsuba A.M.
Validation of calibration methods of physical quantities measures 35

Petryshyn I.S., Prysyzhnyuk T.I., Bas O.A.
Bell prover uncertainty estimation operated at a high overpressure 39

APPLIED ASPECTS: GEOMETRICAL AND MECHANICAL MEASUREMENTS

Zahurska O.M.
Processing of results of the interference-optical measurements of roundness 43

Novoselov O.A.
measurement uncertainty Evaluation of narrowing device diameter hole 46

Radev H.K., Bogeve V.J., Vassilev V.A.
On the uncertainty of measurement results of relative disposition of surfaces and axes of machine work pieces ... 50

Sakakushev B.B., Georgiev G.K., Gelezarov I.S.
Initial steps to construction uncertainty budget for photogrammetric measurements in mechanical engineering 54

<i>Склярів В.В.</i> Ключові звірення регіональних метрологічних організацій (хід виконання та перспективи)	57	<i>Skliarov V.V.</i> Regional metrological organization key comparison in the field of rockwell hardness scales (progress and perspectives)	57
<i>Сотіров Б.Д., Іванов С.Г., Железаров І.С.</i> Визначення значень диференціальних показників точності циліндричних зубчастих коліс за результатами комплексної двухпрофільної перевірки	61	<i>Sotirov B.D., Ivanov S.G., Zhelezarov I.S.</i> Determining the values of differential accuracy indicators of spur gears based on the results of the Double Flank Gear Test	61
<i>Черепашук Г.О., Потильчак О.П., Бикова Т.В.</i> Оцінювання невизначеності вимірювань під час випробувань ресорних підвісів вантажних вагонів	64	<i>Cherepashchuk G.O., Potilchak O.P., Bykova T.V.</i> Estimation of measurements uncertainty during tests of friction shock absorber of freight carriages	64
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ: ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ВИМІРЮВАННЯ		APPLIED ASPECTS: PHYSICAL AND CHEMICAL MEASUREMENTS	
<i>Барна О.Б.</i> Метрологічний аналіз методу розгорнутого меніска при контролі поверхневих властивостей рідин	68	<i>Barna O.B.</i> Metrological analysis of external meniscus method in liquids surface properties control	68
<i>Витвицька Л.А., Чеховський С.А.</i> Метрологічний аналіз конденсаційного вологоміра природного газу	72	<i>Vytytska L.A., Chehovskyy S.A.</i> Measurement analysis of natural gas condensation moisture	72
<i>Донбаєва В.А.</i> Оценка неопределенности измерений при испытаниях на пожаровзрывоопасность	75	<i>Donbayeva V.A.</i> Assessment of uncertainties during fire and explosion hazards tests	75
<i>Хакимов О.Ш., Утаєв К.О., Хакимов У.О., Муродов Ж.Н.</i> Неопределенность контроля вязкоупругих свойств растительных масел акустическим импедансным методом	78	<i>Hakimov O.Sh., Utaev K.O., Hakimov U.O., Murodov J.N.</i> Uncertainty of control of viscoelastic properties of vegetable oils using acoustic impedance method	78
<i>Цалев Д.Л.</i> Неопределенность результатов аналитических измерений – короткий обзор особенностей и достижений	82	<i>Tsalev D.L.</i> Uncertainty of results of analytical measurements – a brief overview of characteristics and advances	82
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ: ЕЛЕКТРИЧНІ ВИМІРЮВАННЯ		APPLIED ASPECTS: ELECTRICAL MEASUREMENTS	
<i>Величко О.М., Шевкун С.М., Добролюбова М.В., Ізбаш Ю.М.</i> Оцінка невизначеності при калібруванні фазометрів на Державному еталоні кута зсуву фаз між двома напругами в основному діапазоні частот	86	<i>Velychko O.M., Shevkun S.M., Dobroliubova M.V., Izbash Yu.M.</i> The uncertainty estimate in the calibration of phase meters with using the State phase angle between two voltage standard	86
<i>Піндус Н.М., Марчук Т.З.</i> Оцінка невизначеності вимірювання показників якості електроенергії	89	<i>Pindus N.M., Marchuk T.Z.</i> Measurement uncertainty evaluation of power quality	89
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ: РАДІАЦІЙНІ, КАЛОРИМЕТРИЧНІ ТА КОЛОРИМЕТРИЧНІ ВИМІРЮВАННЯ		APPLIED ASPECTS: RADIATION, CALORIMETRY AND COLORIMETRY MEASUREMENTS	
<i>Гринев Б.В., Гурджян Н.Р., Зеленская О.В., Любинский В.Р., Мицай Л.И., Молчанова Н.И., Тарасов В.А.</i> Оценка точности результатов измерений светового выхода стрипов на основе пластмассовых сцинтилляторов	92	<i>Grinev B.V., Gurdzhyan N.R., Zelenskaya O.V., Ljubinsky V.R., Mitsaj L.I., Molchanova N.I., Tarasov V.A.</i> The estimation of measurements accuracy for plastic scintillation strips light output	92
<i>Савкова Е.Н.</i> Неопределенность идентификации цвета в колориметрии высокого разрешения	96	<i>Savkova E.N.</i> The Color Identification Uncertainty in a High-Resolution Colorimetry	96
<i>Стрілецький Ю.Й., Винничук А.Г., Середюк О.Є.</i> Метрологічні дослідження пристрою для прецизійного вимірювання різниці температур	100	<i>Striletskiy Yu.Y., Vynnychuk A.G., Seredjuk O.J.</i> Metrological research device for precision measurement of the temperature difference	100

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ: МЕДИКО-БІОЛОГІЧНІ ВИМІРЮВАННЯ	APPLIED ASPECTS: MEDICAL AND BIOLOGICAL MEASUREMENTS
<i>Доброва В.Є., Зупанець К.О., Місюрьова С.В., Мазур Н.С.</i> Забезпечення якості гематологічних досліджень на прикладі валідації методики визначення концентрація гемоглобіну в біологічних рідинах гемоглобінціанідним методом 104	<i>Dobrova V.E., Zupanets K.O., Misyurova S.V., Mazur N.S.</i> Quality assurance of hematological research on the example of validation methods for determining concentration of hemoglobin in biological fluids by gemoglobintsianid 104
<i>Чабан О.П., Юзевич В.М.</i> Математичне моделювання діагностичних ознак для забезпечення системи функціонування медичних послуг 108	<i>Chaban O.P., Yuzevych V.M.</i> Mathematical modelling of diagnostic signs for providing of system of functioning medical services 108
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ: КВАЛІМЕТРІЯ	APPLIED ASPECTS: QUALIMETRY
<i>Величко О.Н., Гордиенко Т.Б., Габер А.А., Коломиец Л.В.</i> Особенности оценки компетентности экспертов с учетом характеристик неопределенности данных 114	<i>Velychko O.M., Gordiyenko T.B., Gaber A.A., Kolomiets L.V.</i> Peculiarity of estimation of experts' competence in the field of higher education 114
<i>Малкіна В.М., Білоус Н.В.</i> Методика вимірювання показників вибірки насіння соняшнику на основі класифікації за ознаками геометричних інваріантів 118	<i>Malkina V.M., Bilous N.V.</i> The technique of measurement for samples of sunflower seeds on the basis of the classification using of features of geometric invariants 118
<i>Шведова В.В.</i> Оцінювання надійності тестового простору компютеризованої системи тестування: методи та способи оцінювання показника та його невизначеності 121	<i>Shvedova V.V.</i> Assessment of reliability of the test area for computerized testing system: methods and techniques of evaluation of its index and uncertainty 121
<i>Яремчук Н.А., Года О.Ю.</i> Оцінювання комплексного показника якості програмного засобу з характеристикою невизначеності 129	<i>Yaremchuk N.A., Goda O.Yu.</i> Evaluation of complex index of software quality with uncertainty characteristics 129
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ: АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБРОБКИ	APPLIED ASPECTS: AUTOMATIZATION OF PROCESSING
<i>Коржов І.М., Лисенко В.В.</i> Універсальне програмне забезпечення автоматизації обробки результатів вимірювань «CALIBR 2.0» 132	<i>Korgiov I.M., Lysenko V.V.</i> Universal software automate for the processing of the measurement results «CALIBR 2.0» 132
<i>Щербаківа Г.Ю., Крылов В.Н.</i> Автоматизация кластерного анализа измерений с использованием вейвлет-преобразования 135	<i>Shcherbakova G.Y., Krylov V.N.</i> Automation of the cluster analysis of measuring with use of wavelet transforming 135
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ: СКЛАДНІ ОБ'ЄКТИ	APPLIED ASPECTS: COMPLEX OBJECTS
<i>Арсирій Е.А., Антошчук С.Г., Бабилунга О.Ю., Арсирій В.А.</i> Оценка состояния сложных процессов при реинжиниринге энергетического оборудования 139	<i>Arsiriy E.A., Antoshchuk S.G., Babilunga O.Y., Arsiry V.A.</i> The assessment of the state of complex processes during the reengineering power equipment 139
<i>Кондрашов С.И., Дроздова Т.В.</i> Концепция «линейной» координации сложной иерархической системы в условиях неопределенности 143	<i>Kondrashov S.I., Drozdova T.V.</i> The concept of "linear" coordination of complex hierarchical systems under uncertainty 143
<i>Курской Ю.С.</i> Применение интервального анализа для оценки неопределенности измерений в сложных системах 146	<i>Kurskoy Yu. S.</i> Application of interval analysis for evaluation of measurement uncertainty in complex systems 146
Наші автори 149	Authors 149
Алфавітний покажчик 151	Index 151